

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvvm Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisqve
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvvm Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab
Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici
dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Svmmarivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

Decisionum Casuum Conscientiae

2
traheretur: scilicet, quia per taciturnitatem eius, aliqui à
fide auertentur, aut credent fidem Catholicam nō es-
te veram. Siquidem in his casibus fidem confiteri tene-
tur, nec ob timore excusat, ut afferit S. Tho. 2.2.q.3.art.2.

TITVLVS I.I. De Constitutionibus.

S V M M A R I V M.

- 1 Ignorantia crassa seu affectata a peccato non excusat iusta ve-
ro seu probabilis excusat.
  - 2 Promulgatio est de legis essentia etiam si sit facta in Concilio
Generali, etiam cum Papa confirmatione, nec antea ligat.
  - 3 Ignorantia praesumitur iustas donec probetur scientia, & vera
probetur.
  - 4 Scientia legis quenam ad ligandum sufficiat.
  - 5 Lex ante tempus a Legislatora prae scriptum non ligat.
  - 6 Lex Principis inferioris a die creationis suae ligat.
  - 7 Lex non a solo in scripto atento, ante dius mensos clausa non
ligat, secundum statu chie. & consuetudine.
  - 8 Lex ante quam recipiat saltem per maiorem partem ciuitatis
non ligat.
  - 9 Lex non recepta sive ab ignorantibus sive eam scientibus, non
ligat.
  - 10 Lex non recepta aut rauocata non obligat.
  - 11 Concilii Tridentini decretae mores ad spectantia, vbi recepta
non sunt, non obligant.
  - 12 Bulle Romae publicae & eam ligant qui scient eas publicata.
  - 13 Confessarius penitentem Bulla Papae signarum monere non te-
netur.
  - 14 Doctor legens non tenetur docere legem, quae Provinciales suis
non ligat.
  - 15 Confessarius contra suam opinionem absoluere potest, quem
auctoritate, vel ratione contraria iugi videt.
  - 16 Beneficia plura etiam residentiam requirentia ex causa iusta
haberi possunt sine peccato.
  - 17 Beneficia plura tenere ex suauitate non est ita malum, quin
ex causa iusta fieri possit.
  - 18 Episcopi ex conjectuine hereticos, & schismaticos reconciliare
possint.
  - 19 Residentia in beneficio curato de iure diuino est, & ideo ubi
que seruanda.
  - 20 Ordinem sacram sine titulo sumens est suspensus, & episcopus
talorem scienter ordinans alere tenetur.
  - 21 Filius presbiteri in ecclesia, vbi pater beneficiarius est, nullo
modo, etiam tanquam advena ministerare potest.
  - 22 Filius presbiteri non potest habere beneficium in ecclesia in qua
pater, quod si habuit, ipso iure non vacavit ante Conc.Trid.,
nisi post trimestre.
  - 23 Taciturnitas eius, quod iura exprimere iubent gratiam vitiat.
  - 24 Confessor non interroget de beneficiorum pluralitate eos, qui
putant ea se iuste retinere.
  - 25 Bullas Papa supprimentes, & illas publicari prohibentes ex-
communicati sunt. & nisi resipiscant non sunt absoluendi.
  - 26 Gabellam exigentes a clericis, & religiosis excommunicati
sunt, nisi &c.
  - 27 Gabella, si per Christianum exigantur, infidelibus locari pos-
sunt.
  - 28 Catholicorum cum hereticis, & schismaticis denunciatis commer-
cia exercere prohibentur.
  - 29 Heretici, & schismatici in Bulla cœna excommunicantur.
  - 30 Matrimonium cum hereticis contrahere Catholicum non li-
cet, sed contra dictum tenet.
  - 31 Schismaticorum filii ad scholas Catholicorum admitti possunt,
sed non contrario.
  - 32 Hereticorum non denunciatorum oblationes recipere licet.
  - 33 Catholicorum hereticos non denuntiantos in patrinos admittentes
peccatum mortaliter, & sic admissi cognitionem spirituale
contrahunt.
  - 34 Absolu nequeunt heretici etiam in mortis articulo, nisi om-
nes errores detestentur, saltem implicite.
  - 35 Empirio cum pacto de retrouendendo facta, peccatum est, &
vix.
  - 36 Vt iura auctoribus in pupillorum pecunias accrescedis commi-
- 37 Libros prohibitos scienter legentes, etiam studio eorum errores
nocendi, excommunicati sunt.
  - 38 Episcopus hodie licentiam Missandi apud infirmos dare non
potest.
  - 39 Peccatis tempore curati vel per se ipsos, vel per alios infelici-
cramen a ministrare tenentur.
  - 40 Eucharistia delatio, & processio publica omniis possunt, vbi ab
hereticis debonaturatio timetur.
  - 41 Possessorum super Decimus coram iudice laico intentari po-
test.
  - 42 Ecclesia in suos colonos eodem iure, quo lucis vii liceat.
  - 43 Clericus iurisdictionem suam criminalis per vicarios exer-
cens, licet sequatur mors, vel mutilatio etiam iniuria non sit
irregularis, secundum per se ipsum eam exerceat.
  - 44 Hereticus, minus quam Indio, officium cum praemonitione
commendandum.
  - 45 Hereticus in foro exteriori a solo Papa absolvitur, in interio-
ri oriam ab Episcopo.
  - 46 Constitutione nova non extenditur ad preterita nisi cum agere
de effectu futuro, qui sine effectu preterito stare potest.
  - 47 Lex in confessariis, ut omnis alia in odium aliquis latet
odiosa, & restringenda est.
  - 48 Personae in confidentiam transfigurantes, panas confiden-
tiorum non incurvantur.
  - 49 Lex Principis secundaris de non extrahendenda equis in foro con-
scientia non obligat.
  - 50 Statuum, ut tot tantum de una natione elegantur, iustum &
rationabile esse potest.
  - 51 Papa quando ut Papa, & quando ut Doctor tantum, respon-
dere censetur.
  - 52 Lex priuatis procurantem fauorem non includit impetrantem
ad aliatas, si eis non vitatur.
  - 53 Statutum ciuitatis ligat omnes illius ciues, hoc est, habentes
in eadem domicilium, atque ibi natos, atque habentes domicilium,
non ligat.
  - 54 Statuta Papalia sunt, que Capitulum Generale auctoritate
Apostolica condidit: unde necepsum, nec illud repre-
sentans, potest, ea tollere; sed si quid iniuste statuarit, ad Papa
cum immediatae subiecione recurrendum est.

DECISIO I.

Ex Consil. I. tam in nouis quam in antiquis.

Sicut ignorantia crassa, quia quis ignorat id, quod homi-
nes sui status, & conditionis communiter sciunt, etiæ ex-
clusus a tanto, non tamen à toto; aut affectata, quia quis ici-
re nolit quod scire tenetur, quo liberius absque lux con-
scientiae contradictione, vel alia de causa peccat, neque a
toto excusat, neque peccatum ipsum minuit, sed illud potius
ob circumstantiam mali desiderij angeri: ita S. Tho. I.2.art.
76.art.8. & Nau. in Man. c. 2.3.nu. 4.1. ita econstatatio igno-
rancia iusta, quæ Canonisticus probabilis, Theologis vero in-
vincibilis dicitur, quia quis ignorat, quod vel scire nō ten-
etur, vel non potest, adhibita diligentia, quæ ab alijs iuris-
dicionis solet adhiberti. Ex eodem Sanct. Thom. vbi supra art.
3. & qualis est eius, qui petit consilium a viris doctis, &
probis, qui falsò illi consulunt Arg. c. capellanus de senis.
& S. Ant. I. part. tit. 3. c. 3. §. 10. omnino à peccato exculat,
quando est causa actus, ita ut actus ille non fieret, nisi igno-
raretur. ita S. Thom. I.2.q.6.art.8. & q.76.art.1.

DECISIO II.

Ad legem sub peccato transgrediendam non sufficit
scre legem aliquam esse faciendam, aut factam, etiæ
in Concilio publico, si nondum sit promulgata: cum lex
antequā promulgetur, non ligat, §. leges. dist. 4. siquidem
de legis essentia est promulgatio ex S. Tho. I.2.q.90.art.
4. sed neque satis est quod sit promulgata, si promulgatio
eius probabiliter ignoretur: neque constitutio Concilij
Generalis etiam promulgata ante specialem Papæ confi-
rmationem subsecutam ligat.

DE-